

ἐμφυτεύσεως καὶ εὐρίσκει, ὅτι ὁ ἐμφυτευτής δὲν ἔχει συμφέρον ἴδιον, διὰ τοῦτο δὲ παραμελεῖ ὅλα καὶ τὰ ἀφίνει νὰ χειροτερεύουν. Ἡ συμβουλή αὐτοῦ εἶναι νὰ μὴ δίδεται πλέον τὸ ἐλάχιστον εἰς πρόσκαιρον ἐμφύτευσιν.

Ἐξ ἐναντίας ἐλάμβανε καλλίστην ῥοπὴν ἡ ἀπονόμῃ εἰς διηνεκεῖς ἐμφυτεύσεις ἐπὶ μετρίων ὄρων. Καὶ τὸ ἐνοίκιον ἐπληρόνετο, ὡς εἰσέτι ἐγίνοντο καθημέραν προσφοραί. Ὁ Σαγρέδος ἔδωκεν εἰς διηνεκὴ ἐμφύτευσιν ὑπὲρ τὰς 18 χ. πλῆθρων γῆς, μεταξύ δὲ τούτων ἦτο μέγα μέρος χέρσου.

(ἀκολουθεῖ.)

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

(Τόμος. Ἰδὲ φυλλάδ. 285, 283 καὶ 287.)

Ζ'.

Ἀξιοσημείωτον εἶναι ὅτι οἱ ἀπατώμενοι εὐκλωτέρον εἰς τὸν κόσμον τοῦτον εἶναι ἐκεῖνοι, οἵτινες ἔπρεπε νὰ ἔχωσι περισσότεραν προσοχήν· ὅστις ἔδωκε καὶ τὸ ἐλάχιστον κίνημα τοῦ Γάστονος θὰ ἐνόησιν ὅτι ἔπασχεν ἡ καρδιά του διὰ τὴν Κ. Βερσέλ. Καὶ ὅμως ἡ Μαργαρίτα δὲν τὸ ἐνόησεν, ἢ μᾶλλον δὲν ἠθέλησε νὰ τὸ ἐννοήσῃ. Μὲ ὅλην τὴν λύπην τὴν ὁποίαν ἐδοκίμαζεν, αἰσθημα ἀνεξήγητον, τὸ ὅποιον πολλοὶ θὰ ἐνόμιζον ἀδύνατον, τὴν ἐμπόδισεν ἐπὶ πολὺ ἀπὸ τὸ νὰ διακρίνῃ τὴν ἀλήθειαν· τὸ αἶσθημα δὲ τοῦτο ἦτο ὁ θαυμασμός της διὰ τὴν νέαν Βερσέλ.

Ἡ νέα Βερσέλ ἦτο ὑψηλὴ, ξανθὴ καὶ ἐλκυστικὴ· δὲν ἤρρισκε μόνον τὸ κάλλος της ἀλλὰ καὶ ἔτερπε. Τὸ βλέμμα καὶ ἡ ὁμιλία της εἶχον τόσην γλυκύτητα, ὥστε ἦτον ἀδύνατον νὰ μὴ καταθελχθῇ τις ὅταν τὴν ἔδωκε. Πρῶτῃ ἔδειξε πολλὴν φιλίαν πρὸς τὴν Μαργαρίταν, καὶ τῇ ἐδίδαξε δύσκολά τινα κεντήματα· εἰς τὸν περίπατον ἐστηρίζετο εἰς τὸν βραχίονά της, καὶ προτρέψασα αὐτὴν νὰ τραγωδήσῃ ἤχους τοῦ χωρίου της τὴν ἐσυντρόφευε παίζουσα κύμβαλον· ἡ δὲ Μαργαρίτα τόσο μᾶλλον εὐγνωμόνῃ διὰ τὴν καλοκάγαθίαν αὐτὴν, ὅσον ἡ καρδιά της ἦτο περιλυπός.

Τρεῖς ἡμέραι εἶχον παρέλθει μετὰ τὴν ἀφίξιν τῶν δύο ξένων καὶ αὕτῃ ἔξει λησμονημένη καὶ μεμονωμένη· ἀλλ' ἡ νέα Παρισιανὴ πλησιάσασα πρῶτῃ αὐτὴν τῇ ὁμίλῃσεν· ἐκείνη δὲ ἀνεσκήρτησεν ἀπὸ εὐχαρίστησιν καὶ συστολὴν· ἔπασχε βλέπουσα ὅτι τὴν ἐλητμόνησεν ὁ Γάστων, καὶ εἶχεν ἀρχίσει νὰ ὑπνωτῇ· εἶται τὴν αἰτίαν· διὰ τοῦτο ὅτε τῇ ἀπέτεινε τὸν λόγον ἡ νέα Βερσέλ, ὑπερεχάρη βλέπουσα ὅτι δὲν τὴν εἶχον παραμελήσει ὅπως διόλου, καὶ ἐκολακεύθη μάλιστα ἡ φιλαυτία της, διότι εἴλκυσε τὴν προσοχήν τοσοῦτον ὥραιας κυρίας. Τὸ κάλλος ταύτης, τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ ἐξεγείρῃ τὴν ζηλοτυπίαν της τὴν ἐμάγευσεν εὐθὺς, καὶ ἐξοικειωθείσα μικρὸν κατὰ μικρὸν μὲ τὴν νέαν ξένην, τὴν ἠγάπησε μὲ ὅλην της τὴν καρδίαν. Δὲν ἐθαύμαζε μόνον τὸ πρόσωπόν της, ἀλλὰ καὶ τὸ ἦθος καὶ τὴν ἀφέλειαν καὶ τὸν τρόπον τοῦ ἐνδύματος καὶ ἐν γένει πᾶν ὅ,τι ἔφερεν· ἀδιακόπως εἶχε τοὺς ὀφθαλ-

μοὺς προσηλωμένους εἰς αὐτὴν, καὶ τὴν ἤκουεν ὁμιλοῦσαν μὲ ἄκραν προσοχήν. Ὅτε ἡ νέα Βερσέλ ἐπαιζέ κύμβαλον, τὰ βλέμματα τῆς Μαργαρίτας ἠκτινοδύλουν, καὶ ἐφαίνοντο λέγοντα εἰς ὅλους· « ἰδοὺ ἡ καλὴ μας φίλη παίζει. » Τὴν ὠνόμαζε δὲ πάντοτε καλὴν τῆς φίλῃν ὑπερηφανευομένη διὰ τοῦτο. Ὅτε διήρχοντο καὶ αἱ δύο ὁμοῦ διὰ τοῦ χωρίου, οἱ χωρικοὶ τὰς ἠτένιζον· καὶ ἡ μὲν νέα Βερσέλ δὲν τὸ παρετήρει, ἡ Μαργαρίτα ὅμως ἐκαμάρωνε. Πᾶσαν σχεδὸν πρωΐν, πρὸ τοῦ προγεύματος, ἐπισκέπτετο τὴν καλὴν τῆς φίλῃν, τὴν ἐδοῆθαι νὰ συγυριθῇ, τὴν ἔδωκε νίπτουσαν τὰς ὥραιās καὶ λευκὰς χεῖράς της, τὴν ἤκουε τραγωδοῦσαν ἰταλιστὶ, καὶ μετὰ ταῦτα κατέβαινε μετ' αὐτῆς εἰς τὴν αἴθουσαν, ὑπερήφανος ὅτι ἐμαθέτινα ἤχον τὸν ὁποῖον ἐψιθύριζε καταβαίνουσα. Ἀλλὰ, μεταξύ ὧν τούτων, ἡ λύπη τὴν κατέτηκε, καὶ ὅσakis ἔμενε μόνῃ ἐκλαίεν.

Ἡ Κ. Λατοῦρ, ἥτις δὲν εἶχε πολλὴν ὀξύδερκειαν, δὲν παρετήρησε τὴν ἀλλοίωσιν τῆς βαπτιστικῆς της· ἐνίοτε μόνον ἔλεγε· « Μὲ φαίνεται ὅτι εἶσαι ὠχρά· μήπως δὲν ἐκοιμήθης, καλὰ; » Ἀλλὰ χωρὶς νὰ περιμείνῃ ἀπόκρισιν ἔστρεφε τὴν προσοχήν εἰς ἄλλα. ὁ Γάστων ὅμως ἦτον ὀξύδερκεστερος, καὶ ὅταν ἔδωκε τὴν Μαργαρίταν δὲν ἐδίσταζε διὰ τὴν αἰτίαν τῆς λύπης της· ἐστοχάζετο μόνον ὅτι τὸ πρᾶγμα ἦτο παιδαριῶδες, ὅτι ἠσθάνετό τινα ζηλοτυπίαν φυσικὴν εἰς τὰς γυναῖκας, ἥτις ὅμως θὰ παρήρχετο. Παρατηρητέον ἐνταῦθα ὅτι ἡ Μαργαρίτα ἀπέφευγε πάντοτε τὸ νὰ εὐρεθῇ μόνῃ μὲ τὸν Γάστων. Ἐτρεψε συλλογιζομένη νὰ μείνῃ μόνῃ μὲ αὐτόν, καὶ ἐάν ποτε περιδιαβάουσα τὸν παρετήρει μακρόθεν ἔστρέφετο εἰς ἄλλο μέρος. Ἐνεκα δὲ τῶν προφυλάξεων τούτων ὁ Γάστων τὴν ἐθεώρει ὡς ἔχουσιν μᾶλλον ἄγριον χαρακτῆρα. Παράδοξος νέα! ἔλεγε βλέπων αὐτὴν μακρονομένην ἐάν ποτε ἠθελε νὰ τὴν πλησιάσῃ· ἐνίοτε μάλιστα ἐπιθυμῶν νὰ γελάσῃ τὴν ἐπλησίαζε καὶ μὴ θέλουσαν· ἐκείνη δὲ ἔκυπτε τὴν κεφαλὴν καὶ ἀπεκρίνετο διὰ μονοσυλλάβων.

Αἱ ἡμέραι παρήρχοντο μονότονοι· ὁ Γάστων δὲν ἀπῆρχετο πλέον εἰς τὸ κυνήγιον· ἐπαιζον ὀλίγον ἢ σπανίως ἐπεριδιάβαζον· αἰωνίως συνωμίλουν, καὶ δις ἢ καὶ τρίς τῆς ἡμέρας ἡ Κ. Λατοῦρ ἐνευε πρὸς τὴν Μαργαρίταν νὰ ἀποχωρήσῃ· ἡ ταλαίπωρος ἄλλο δὲν ἔκαμνε παρὰ νὰ ἀναβαίνει εἰς τὸν θάλαμόν της καὶ νὰ καταβαίνει. Ἐάν ἐνίοτε ἤρχετο εἰς τὴν αἴθουσαν εἰς ὧραν παράκαιρον, ἔδωκε τὰς δύο μητέρας νεούτσας πρὸς ἀλλήλας καὶ ὅτι ὅλοι ἐσιώπων· ὅτε δὲ τὴν ἐκάλουν μετὰ μακρὰν καὶ κρυφίαν συνομιλίαν, ἐκάθητο χωρὶς νὰ ἴδῃ κανένα, καὶ ἡ ἀνησυχία της ὠμοῖαζε τὴν ἀνησυχίαν τὴν ὁποίαν αἰσθανόμεθα κατὰ θάλασσαν, ὅταν μεταξύ γαλήνης βλέπωμεν ἐρχομένην ἀργὰ θύελλαν.

Μίαν τῶν ἡμερῶν διαβαίνουσα πλησίον τῆς θύρας τῆς νέας Βερσέλ ἐκαλέσθη παρ' αὐτῆς. Μετὰ τινος δὲ ἀδιαφόρους ὁμιλίας ἡ Μαργαρίτα παρετήρησεν εἰς τὸν δάκτυλον τῆς φίλης τῆς ὥραιαν δακτύλιον.

— Δοκίμασέ το, εἶπεν ἡ Κ. Βερσέλ, νὰ ἰδῶμεν ἂν σὲ πηγαίνει καλὰ.

— Ὁ κυρία μου! τὸ χέρι μου δὲν εἶναι ἄρκετὰ ὥρατον ὥστε νὰ φέρῃ τόσον πλούσια δακτυλίδια.

— Ἀφῆσέ το, σὲ πηγαίνει κάλλιστα· θὰ σὲ τὸ χαρίσω τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου μου.

— Καὶ θὰ ὑπανδρευθῇτε; ἠρώτησε τρέμουσα ἡ Μαργαρίτα.

— Τίς ἠξεύρει; ἀπεκρίθη γελῶσα ἡ Κ. Βερσέλ· αἱ νέαι ὑπόκεινται εἰς αὐτὴν τὴν ἀσθένειαν.

Τὰ ὀλίγα ταῦτα κατετάραξαν τὴν Μαργαρίταν· αἰωνίως εἰς αὐτὰ εἶχε τὸν νοῦν της, ἀλλὰ μηχανικῶς καὶ χωρὶς νὰ τολμήσῃ νὰ σκεφθῇ. Μετὰ τὸ δεῖπνον ὁ Γάστων λαβὼν κυθίσκον καφέ, τὸν ἐπρόσφερεν εἰς τὴν Μαργαρίταν· αὐτὴ ὅμως ἀποβιλοῦσα τὴν προσφοράν εἶπε· «Μὲ τὸν δίδετε τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου σας.» Καὶ αὐτὸς μὲν ὑπεμειδίασεν ἀπορῶν, ἀλλὰ δὲν ἀπεκρίθη· ἡ δὲ Κ. Λατοῦρ συνοφρυωθεῖσα εἶπε πρὸς τὴν Μαργαρίταν ὁπωσοῦν ὀργισμένη νὰ μὴν ἀνακατῶνται εἰς ξένας ὑποθέσεις.

Ἡ περίστασις αὕτη ἐφάνη εἰς τὴν Μαργαρίταν ὅτι ἐπεκύρωνε τὰς ὑποφίας της. Ἐτρεξε λοιπὸν καὶ ἐκλείσθη εἰς τὸ δωμάτιόν της, καὶ βαλοῦσα τὸ πρόσωπον ἐντὸς τῶν χειρῶν της ἔκλαυσε πικρῶς. Μετὰ μικρὸν δὲ σηκωθείσα ἐκλείσσε καλὰ τὴν θύραν διὰ νὰ μὴ τύχῃ καὶ ἰδῇ τις τὴν θλίψιν της. Οὕτω δὲ κλεισμένη, ἤρχισε νὰ ἐξετάζῃ τὴν καρδίαν της.

Μὲ ὅλην τὴν μεγάλην νεότητά καὶ τὸ μωρὸν πάθος της εἶχε πολλὴν ὀρθὴν κρίσιν. Τὸ πρῶτον πράγμα τὸ ὁποῖον ἠσθάνετο ἦτον ἡ ἀδυναμία τοῦ νὰ παλαίσῃ πρὸς τὰ γινόμενα. Ἐνόησεν ὅτι ὁ Γάστων ἠγάπη τὴν Κ. Βερσέλ, ὅτι αἱ δύο οἰκογένειαι εἶχον συμφωνήσει καὶ ὅτι ὁ γάμος ἦτον ἀποφασισμένος. Ἰσως προσδιωρίσθη καὶ ἡ ἡμέρα. Ἐνθυμήθη ὅτι εἶδεν εἰς τὴν βιβλιοθήκην ἄνθρωπον ἐνδεδυμένον μαῦρα, ὁ ὁποῖος ἔγραφεν ἐπὶ χαρτοσήμου, πιθανὸν συμβολαιογράφον συντάττοντα τὸ προικοσύμφωνον. Ἡ Κ. Βερσέλ ἦτο πλουσία καὶ ὁ Γάστων ἐπίσης· πῶς ἐδύνατο ἡ Μαργαρίτα νὰ παλαίσῃ πρὸς δεσμούς, τόσον φυσιικούς καὶ τόσον δικαίους; Ὅσον πλέον ἐσυλλογίζετο αὐτὰ τόσον ἐβλεπεν ὅτι τὸ ἐμπόδιον ἦτον ἀκατανίκητον. Μὴ δυναμένη νὰ ἐμποδίσῃ τὸν γάμον ἐνόμισεν ὅτι τὸ καλῆτερον ἦτο νὰ μὴ παρευρεθῇ εἰς αὐτόν. Ἐσurreν ὑποκάτω ἀπὸ τὴν κλίνην της μικρὸν κιβώτιον ἀνήκον εἰς αὐτὴν διὰ νὰ βάλῃ τὰ ἐνδύματά της καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τοὺς γονεῖς της· ἀλλ' ἔχασε τὸ θάρρος της καὶ, ἀντὶ ν' ἀνοίξῃ τὸ κιβώτιον, ἐκάθησεν ἐπάνω καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἔμεινε μίαν σχεδὸν ὥραν σείουσα τὴν κεφαλὴν ὥς νὰ ἠθέλειν ἀποτεινᾶξῃ τοὺς λυπηροὺς λογισμούς της. Ἐνῶ δὲ κατεγίνετο σκεπτομένη τί ν' ἀποφασίσῃ, παρετήρησεν ὅτι τὸ κηρὶον της ἦτο περὶ τὸ τέλος, καὶ ἐπειδὴ μετ' ὀλίγον ἐσθῆσθη ἐσκηώθη καὶ ἤνοιξε τὴν θύραν διὰ νὰ ζητήσῃ φῶς· ἀλλ' ἰδοῦσα ὅτι ὅλοι ἐκοιμῶντο ἐπροχώρησε μόνῃ μετὰ προσοχὴν.

Ὅτε δὲ καταβαίνουσα παρετήρησεν ὅτι ἦτο σκότος εἰς τὴν κλίσμακα καὶ ὅτι αὐτὴ ἦτο μόνῃ ἐφοβήθη. Ἐστάθη λοιπὸν, μὴ τολμῶσα νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ δωμάτιόν της ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἦτον ἄρκετὰ μα-

μακρυσμένη. Ἐνίοτε περιστάσις τις, μικρὰ κατὰ τὸ φαινόμενον, ἀλλάσσει τὴν σειράν τῶν ἰδεῶν μας, καὶ τοῦτο συμβαίνει μάλιστα εἰς τὸ σκότος. Ἡ κλίμαξ τῆς οἰκίας ἦτο κατεσκευασμένη, ὥς εἰς πολλὰ παλαιὰ κτίρια, ἐντὸς πυργίσκου τὸν ὁποῖον κατεῖχεν ὁλόκληρον, καὶ ἐστρέφετο ἐλικοειδῶς περὶ στήλην λιθίνην. Ἡ Μαργαρίτα φοβουμένη ἐστηρίχθη ἐπὶ τῆς στήλης αὐτῆς, τῆς ὁποίας ἡ ψυχρότης ἐνωθεῖσα μετὰ τὸν φόβον καὶ τὴν λύπην ἐπάγωσε τὸ αἷμά της. Ἐστάθη λοιπὸν ἀκίνητος καὶ ἰδέα ἀπαισία ἀνέβη εἰς τὸν νοῦν της, ἡ ἰδέα τοῦ θανάτου, ἡ ὁποία ὅμως ὀλίγον διήρκεσεν. Ὅθεν ἡ Μαργαρίτα ἀναλαβοῦσα θάρρος ἐπέστρεψεν εἰς τὸ δωμάτιόν της καὶ ἐκλείσθη μετὰ τῆς ἡμέρας.

Μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, κατέβη εἰς τὸν κήπον. Τὸ φθινόπωρον ἦτο λαμπρὸν τὸ ἔτος ἐκεῖνον· τὰ φύλλα ἐφαίνοντο χρυσὰ καὶ ἐνόμιζες ὅτι ὁ ἥσυχος καὶ χλιαρὸς ἀνεμὸς ἐσέβετο αὐτά.

Ἡ Μαργαρίτα αἰσθανθεῖσα τὸ εὐεργετικὸν θάλπος τοῦ ἡλίου ἠσθάνθη καὶ τὴν λύπην της μετριαζομένην. ἤρχισε νὰ ἐνθυμῇται τὸν πατέρα, τὴν οἰκογένειαν καὶ τὴν θρησκείαν της, καὶ ἀνεπόλησε τὸν πρῶτον σκοπὸν της τοῦ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς αὐτοὺς. Μετ' ὀλίγον μάλιστα δὲν ἐθεώρησε καὶ τοῦτο πολλὰ ἀνυπαίχτως· διατί νὰ μακρυνθῇ ἀπὸ τόπον εἰς τὸν ὁποῖον ἐπέρασε τὸν εὐτυχέστερον καιρὸν τῆς ζωῆς της; Ἰπέθεσε λοιπὸν ὅτι ἐδύνατο νὰ μείνῃ, καὶ ὅτι θὰ ἐπάσχε μὲν, ὀλιγώτερον ὅμως παρὰ ἐὰν ἀπεμακρύνετο. Εἰσεχώρησε λοιπὸν εἰς τὰς σκοτεινὰς δεινὰς τοιαύτας ποτὲ μὲν περιπατοῦσα ἄργα ποτὲ δὲ τρέχουσα, καὶ ἄλλοτε στεκομένη. Χίλιοι ἀντιφατικοὶ λογισμοὶ ἐδάρυνον τὴν παιδικὴν κεφαλὴν της καὶ καθήματα ἀπερρημένη ὑπὸ δένδρον ἀπικουμήθη.

Ἦτο μεσημβρία ὅτε ἐξύπνησε καὶ ἰδοῦσα περὶ ἐαυτὴν μόλις ἐνθυμήθη τὴν λύπην της. Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ἤκουσεν ἐλαφρὸν θόρυβον καὶ στρέψασα τὴν κεφαλὴν εἶδε τὸν Γάστων καὶ τὴν νέαν Βερσέλ ἐρχομένους πρὸς τὸ μέρος της. Ἐπειδὴ δὲ ἐκάθητο μετὰ τὸ πυκνὸν φύλλον δὲν τὴν ἐβλεπον. Καὶ ἡ μὲν Κ. Βερσέλ ἐκάθησεν εἰς θρανίον, ὁ δὲ Γάστων σταθεὶς ὀρθὸς ἐμπροσθέν της τὴν παρετήρει μετὰ στοργὴν μετὰ ταῦτα γονυπετήσας ἔλαβε καὶ ἠσπᾶσθη τὴν δεξιάν της. Τοῦτο ἰδοῦσα ἡ Μαργαρίτα ἐσηκώθη ἔξω φρενῶν, καὶ χωρὶς νὰ ἠξεύρῃ πᾶν διεσπένετο ἔτρεξεν εἰς τὴν παιδιάδα.

Η'.

Ὁ Πέτρος ἀποτυχὼν νὰ γένῃ ὑπηρέτης τοῦ Γάστωνος ἐγίνετο ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ μελαγχολικώτερος. Οἱ παρηγορητικοὶ λόγοι τῆς Μαργαρίτας τὸν εἶχον εὐχαριστήσῃ πρὸς καιρὸν· ἀλλ' ἡ εὐχαρίστησις αὕτη εἶχε διαρκέσει ὅσον καὶ τὰ λείψανα τοῦ γεύματος τὰ ὁποῖα εἶχε χῶσει εἰς τὰ θυλάκιά του. Ὅσον ἔφερε τὸν νοῦν του εἰς τὴν ἀγαπητὴν τὴν Μαργαρίταν, τόσον ἠσθάνετο ὅτι δὲν ἐδύνατο νὰ ζήσῃ μακρὰν αὐτῆς, καὶ οὔτε ὁ βίος τὸν ὁποῖον διῆγεν, οὔτε αἱ σύντροφοί του κοῦρκκι ἦσαν βεβαίως κατάλληλοι εἰς τὸ νὰ διασκεδάσωσι τὴν λύπην του. Ὅθεν τὴν ἡμέραν καθ'

ἦν ἀπηλπίσθη ἡ Μαργαρίτα, καὶ αὐτὸς ἔβασκε τοὺς ζούρκους τοῦ πλησίον τοῦ ποταμοῦ. Αἰφνης βλέπει, ἑκατὸν περίπου βήματα μακρὰν αὐτοῦ, γυναῖκα τρέχουσαν μὲ μεγίστην ὀρμὴν, ἣτις εἰσελθοῦσα μεταξὺ τῶν παρὰ τὴν ὄχθην δένδρων ἐγείνεν ἄφαντος. Τοῦτο ἰδὼν ἔτρεξεν εὐθὺς καὶ αὐτὸς διὰ τὰ φθάσει τὴν γυναῖκα· ἀλλ' ὅτε ἔφθασεν εἰς τὸ μέρος τῶν δένδρων, ἡ γυνὴ δὲν ἐφαίνετο· διὸ τὴν ἐζήτησεν εἰς διάφορα μέρη, καὶ μάλιστα εἰς τινὰ παρακείμενον μύλον· ἐπειδὴ δὲ δὲν τὴν εὗρεν ἦλθεν εἰς τὴν ὄχθην ἀπαίσια προαισθανόμενος. Ὁ ποταμὸς ἦτο φουσκωμένος τὴν ἡμέραν ἐκείνην διὰ τὴν ἀφθονίαν τῶν βροχῶν, καὶ τὰ κύματα τοῦ ἐφαίνοντο εἰς τὸν Πέτρον ἀγριώτερα ἢ συνήθως. Ἐνόμισε μετ' ὀλίγον ὅτι παρετήρησε πρᾶγμα λευκὸν κινούμενον μεταξὺ τῶν καλάμων, καὶ πλησιάσας ἔπεσε πρὸς αὐτὴν εἰς τὴν ὄχθην, καὶ ἔσυρε πρὸς ἑαυτὸν πτώμα, τὸ πτώμα τῆς Μαργαρίτας. Ἡ ταλαιπώρος δὲν ἔδιδε σημεῖα ζωῆς! ἦτον ἀκίνητος, ψυχρὰ ὡς μάρμαρον, καὶ εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνοικτοὺς καὶ στερεοὺς.

Ὅτε τὴν εἶδεν ὁ Πέτρος ἤρχισε νὰ κραυγάζῃ τὸσον δυνατὰ ὥστε ἦλθον ὅλοι οἱ τοῦ μύλου. Τοσαύτη δὲ ὑπῆρξεν ἡ λύπη τοῦ ὥστε τῷ ἦλθεν ἰδέα κατ' ἀρχὰς νὰ πέσῃ καὶ αὐτὸς εἰς τὸν ποταμὸν καὶ νὰ πνιγῇ ὁμοῦ μὲ τὸ μόνον ὃν τὸ ὁποῖον ἠγάπα εἰς τὸν κόσμον. Ἐνθυμήθη ὅμως ὅτι ἤκουσεν ἄλλοτε νὰ λέγεται ὅτι οἱ πνιγμένοι ἐπιστρέφουν ἐνίστε εἰς τὴν ζωὴν ἐὰν τοὺς βοηθήσωσιν ἐγκαίρως. Ναὶ μὲν οἱ χωρικοὶ ἐβεβαίωσαν ὅτι ἡ Μαργαρίτα ἀπέθανεν, αὐτὸς ὅμως δὲν ἠθέλησε νὰ τοὺς πιστεύῃ, οὔτε ἀφῆκε νὰ παραλάβωσι τὸ πτώμα εἰς τὸν μύλον· τὸ ἐφόρτωσεν εἰς τὴν ῥάχιν τοῦ, καὶ περιπατήσας μετὰ ταχύτητος τὸ ἔφερεν εἰς τὴν καλύβην τοῦ. Κατ' εὐτυχίαν ἀπῆντησε καθ' ὁδὸν τὸν ἱατρὸν τοῦ χωρίου, ὁ ὁποῖος ἀπῆρχετο ἑφιππος εἰς ἱατρικὰς ἐπισκέψεις, καὶ τὸν ὑπεχρέωσε νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ διὰ νὰ παρατηρήσῃ τὴν πνιγείσαν.

Ἀλλὰ καὶ ὁ ἱατρὸς εἶπε τὴν αὐτὴν γνώμην τῶν χωρικῶν· διότι μόλις ἰδὼν τὸ πτώμα ἀνέκραξεν·

— Εἶναι ἀποθαρμένη, καὶ φρόντισε νὰ τὴν θάψουν· ἀπὸ τὴν κατάστασιν τοῦ σώματός της φαίνεται ὅτι θὰ ἔμεινεν εἰς τὸν ποταμὸν πλέον τοῦ ἐνὸς τετάρτου τῆς ὥρας.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξῆλθε καὶ ἠτοιμάσθη νὰ ἀναβῇ εἰς τὸν ἵππον τοῦ, προσθεὶς ὅτι ἔπρεπε νὰ ὑπάγῃ κατὰ τὸν νόμον εἰς τὸν δήμαρχον διὰ νὰ ἀναγγεῖλῃ τὸ πρᾶγμα.

Ὁ Πέτρος δὲν ἠγάπα μόνον τὴν Μαργαρίταν, ἀλλ' ἦτο καὶ πολλὰ ἰσχυρογνώμων· ἤξευρεν ὅτι δὲν εἶχε μείνει ἐν τέταρτον εἰς τὸν ποταμὸν, διότι τὴν εἶχεν ἰδεῖ ὅτε ὑπῆγε νὰ πέσῃ. Ἐτρεξε λοιπὸν κατίπιν, καὶ τὸν παρεκάλεσε διὰ τοὺς οἰκτιρμούς τοῦ Θεοῦ νὰ μὴν ἀναχωρήσῃ ἐὰν πρῶτον δὲν βεβαιωθῇ ὅτι πᾶσα βοήθεια εἶναι ματαία.

— Καὶ τί βοήθειαν θέλεις νὰ τὴν δώσω; ἠρώτησε μὲ θυμὸν ὁ ἱατρὸς. Δὲν ἔχω οὔτε ἐν ἀπὸ τὰ ἀναγκαῖα ἐργαλεῖα.

— Πηγαίνω καὶ τὰ φέρνω, ἐξοχώτατε, ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος· εἰπέτε μόνον ποῦ εἶναι, περιμένετε με, καὶ ἀμέσως ἐπιστρέφω.

Ὁ δὲ ἱατρὸς βιασμένος ν' ἀναχωρήσῃ ἐδάγκασε τὰ χεῖλη διὰ τὴν ἀνοησίαν τὴν ὁποίαν ἔκαμεν εἰπὼν περὶ ἐργαλείων, καὶ ἐνίσχεν ὅτι ἐὰν ἀπεποιεῖτο τὴν βοήθειάν του θὰ ἔχανε τὴν ὑπόληψίν του.

— Γρήγορα λοιπὸν, ἀπεκρίθη· ζήτησε ἀπὸ τὴν ὑπηρέτριάν μου τὸ κίτρινον κυτίον καὶ ἐπίστρεψε ὅσον πουλί. Ἐγὼ ἐν τοσούτῳ περιτύλισσα τὸ πτώμα μὲ αὐτὰ τὰ σκεπᾶσματα καὶ ἀρχίζω νὰ τὸ τρέξω. Φρόντισε συγχρόνως νὰ εὗρῃς στάκτην τὴν ὁποίαν νὰ ζεστάνωμεν· μὲ ὅλα ὅμως αὐτὰ θὰ χάσωμεν τὸν καιρὸν μας, ἐπρόσθεσεν ἀνασκηκώσας τοὺς ὤμους καὶ κτυπήσας τὴν γῆν μὲ τὸν πόδα· ἤκουσες τί σέ εἶπα;

— Ναί, ἐξοχώτατε, καὶ διὰ νὰ ὑπάγῃ γρηγορώτερα δότε με τὴν ἄδειαν νὰ καθυλακίσω τὸ ἄλογόν σας.

Ἀλλὰ χωρὶς νὰ περιμείνῃ τὴν ἄδειαν, ἀνεπήδησεν εἰς τὸν ἵππον καὶ ἐγείνεν ἄφαντος. Μετὰ ἐν τέταρτον ἐπέστρεψεν ἐκδρομὸς φέρων δύο μεγάλους σάκκους μὲ στάκτην, καὶ εἶπε·

— Βλέπετε, ἐξοχώτατε, εἶπε δείξας τὸν καταφορτωμένον ἵππον, ὅτι δὲν ἔχασα τὸν καιρὸν μου· δὲν εἶπα λέξιν εἰς κανένα· ἡ ὑπηρέτριά σας ἔλειπε, καὶ ὅλα τὰ ἔκαμα μόνος μου.

— Ὁ διάβολος νὰ σ' ἐπάρῃ! εἶπε καθ' ἑαυτὸν, ἀφάνισες τὸ ἄλογόν μου. Καὶ μυρμυρίζων ἤρχισε νὰ φυσᾷ διὰ φούσκας εἰς τὸ στόμα τῆς ταλαιπώρου Μαργαρίτας, ἐνῶ ὁ Πέτρος ἔτριβε τοὺς βραχίονάς του. Τὸ πῦρ ἐντοσούτῳ ἠναψε καὶ ἀφ' οὗ ἐξεστάθη ἡ στάκτη τὴν ἐσκόρπισεν εἰς τὴν κλίνην οὕτω πως, ὥστε ὁλόκληρον τὸ σῶμα ἐσκεπάσθη. Ὁ ἱατρὸς ἔχυσε τότε σταλαγμούς τινὰς ὕδατος εἰς τὰ χεῖλη της, καὶ μετὰ ταῦτα σείσας τὴν κεφαλὴν ἀνέσυρε τὸ ὡρολόγιόν του.

— Λυποῦμαι, εἶπε μὲ ὕψος γοιτρῖν· δὲν πρέπει ὅμως οἱ νεκροὶ νὰ βλάπτουν τοὺς ἀσθενεῖς. Μὲ περιμένουν πολλὰ μακρὰν, καὶ πηγαίνω.

— Ἐὰν, ἐξοχώτατε, μείνετε ἀκόμῃ μισὴν ὥραν σᾶς δίδω ἓνα τάλλαρον.

— Ὅχι, παλληκάρι μου, εἶναι ἀδύνατον, δὲν θέλω τὰ χρήματά σου.

— Ἰδοὺ, ἐξοχώτατε, τὰ τάλλαρον, εἶπεν ὁ Πέτρος βαλὼν αὐτὸ εἰς τὴν χεῖρά του.

Καὶ ὁ μὲν Πέτρος ἔδωκεν ὅλην τὴν περιουσίαν του, ὁ δὲ ἱατρὸς, ἐννοεῖται, τὴν ἐπῆρε προθυμότητα.

— Ἐγὼ, εἶπεν ὁ ἱατρὸς, μένω ἀκόμῃ μισὴν ὥραν μετὰ ταῦτα ὅμως ἀναχωρῶ ἀφεύκτως, διότι, ὡς βλέπετε, δὲν ὠφελῶ εἰς τίποτε.

Μετὰ μισὴν ὥραν ἡ Μαργαρίτα ψυχρὰ πάντοτε καὶ ἀκίνητος δὲν ἔδωκε τὸ ἐλάχιστον σημεῖον ζωῆς. Ὁ ἱατρὸς, ἔψαυσε τὸν σφυγμὸν της καὶ λαβὼν τὴν ῥάβδον καὶ τὸν πῖλόν του διευθύνθη πρὸς τὸν ἵππον τοῦ. Ὁ δὲ Πέτρος, μὴν ἔχων πλέον χρήματα καὶ βλέπων ὅτι αἱ παρακλήσεις τοῦ δὲν εἰσηκούοντο, ἠκολούθησε τὸν ἱατρὸν καὶ ἐστάθη ἔμπροσθεν τοῦ ἵππου μὲ τὴν αὐτὴν ἀταραξίαν τὴν ὁποίαν εἶχε καὶ ὅτε ἐστάθη ἐνώπιον τοῦ Γάστονος.

— Τί ζητεῖς; ἠρώτησεν ὁ ἱατρὸς, θέλεις νὰ κληθῶ ἐδῶ;

— Ὅχι, ἐξοχώτατε, ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος, πρέπει

ὅμως νὰ μείνῃ ἀκόμη μισὴν ὥραν· ἔχει ἀνάγκη ἀναπαύσεως τὸ ἄλογόν σας.

Καὶ ταῦτα λέγων ἐκράτει εἰς τὴν χεῖρα μαγγούραν καὶ ἐβλεπε τὸσον ἀλλόκοτα, ὥστε ὁ ἱατρός ἦλθε καὶ τρίτην φορὰν εἰς τὴν καλύβην. Ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην δὲν ἤμπορεσε πλέον νὰ κρατηθῇ.

— Εἰς τὸν διάβολον! ἀνέκραξε· θὰ μὲ κάμῃς νὰ χάσω εἴκοσι φράγκα.

— Πλὴν, ἐξοχώτατε, εἶπεν ὁ Πέτρος, λέγουν ὅτι ὁ πνιγμένος καὶ μετὰ ἑξ ὥρας ἀναλαμβάνει.

— Ποτέ! ποῖος σὲ τὸ εἶπεν; αὐτὸ ἔλειψε νὰ μὲ κάμῃς νὰ περάσω ἑξ ὥρας εἰς τὴν καλύβην σου.

— Καὶ θὰ τὰς περάσετε, ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος· ἡ τοῦλάχιστον θὰ μὲ ἀφήσετε τὸ κουτί καὶ τὰ ἐργαλεῖα καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ, καὶ ἀφ' οὗ σὰς ἴδω δύο ὥρας τί θὰ κάμετε, ἵσως ἡμπορέσω νὰ τὸ κάμω καὶ ἐγὼ ἀκηλοῦτως.

Ὅσον καὶ ἂν ὠργίσθη ὁ ἱατρός, ἠναγκάσθη ὅμως θέλων καὶ μὴ θέλων νὰ μείνῃ ἐτι δύο ὀλοκλήρους ὥρας. Ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἐπειδὴ καὶ ὁ Πέτρος ἤρχισε νὰ ἀπελπίζεται τὸν ἀφῆκε νὰ ἀναχωρήσῃ. Ἐμεινε λοιπὸν μόνος πλησίον εἰς τὸ πτώμα καὶ τὰ βλέμματα ἔχων στηριγμένα ἐπὶ τῆς Μαργαρίτας ἐκάθητο ἀκίνητος. Τὸ ἐσπέρης ἐσηκώθη διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν Πιεδλέ περὶ τοῦ θανάτου τῆς θυγατρὸς του. Καὶ ἐξεληθὼν τῆς καλύβης ἐκλείσσε τὴν θύραν· ἀλλ' ἐνῶ τὴν ἐκλείεν ἐνόμισεν ὅτι ἤκουσεν ἀδύνατον φωνὴν κρᾶζουσαν αὐτόν· καὶ ἀνασκιρτήσας ἐπέστρεψεν εἰς τὴν κλίνην. Ἀλλ' ἐπειδὴ εἶδε τὴν Μαργαρίταν ἀκίνητον ὑπέθεσεν ὅτι παρήκουσεν. Ὅπωςδὴ ποτε ἀπεφάσισε νὰ καθίσῃ καὶ πάλιν ὅπου καὶ πρὶν, καὶ νὰ μείνῃ ἐκεῖ ἕως αὔριον. Παρατηρῶν δὲ μὲ προσοχὴν τὴν Μαργαρίταν ἐνόμισεν ὅτι εἶδεν ἀλλαγὴν τινα εἰς τὸ πρόσωπόν της. Τῷ ἐφάνη ὅτι πρὸ ὀλίγου οἱ ὀδόντες της ἦσαν συνεσφιγμένοι καὶ ὅτι τὴν ὥραν ἐκείνην τὰ χεῖλη της ἦσαν διεσταλμένα. Ἦρπασε λοιπὸν εὐθὺς τὸ ἐργαλεῖον τοῦ ἱατροῦ καὶ ἐδοκίμασε νὰ φυσήσῃ εἰς τὸ στόμα της· ἀλλὰ πῶς, δὲν ἤξευρεν. Ἐφύσα ὅμως καὶ ὁ αἶρ ἐχάνετο εἰς μάτην. Ἐχυσε βανίδας τινὰς ἀμυγδαλοῦ εἰς τὰ χεῖλη της, καὶ ἐπειδὴ δὲν διεπέρασε τὸν λάρυγγά της ἤρχισε πάλιν νὰ φυσᾷ· τίποτε ὅμως δὲν κατώρθωσε.

— Τί ἐλπεινὰ ἐργαλεῖα! ἀνέκραξε δὲν ἀξίζουσιν τίποτε. — Καὶ ρίψας αὐτὰ ἔβαλε τὰ χεῖλη του εἰς τὰ χεῖλη της, καὶ ὡς ἀπληπισμένος ἐφύσα μὲ ὅλην τὴν δύναμίν του εἰς τὸ στόμα της. Συγχρόνως ἐταράχθη ἡ στάκτῃ καὶ δύο βραχίονες ἀνασηκωθέντες ἔπεσαν εἰς τὸν λαιμόν του. Καὶ ἀναστενάξασα ἡ Μαργαρίτα ἀνέκραξε.

— Παγὸ ὦ, παγόνω!

— Ὄχι, δὲν παγόνεις, ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος, εἶσαι κρυκυλωμένη μὲ θερμὴν στάκτην.

— Διατί μ' ἐβάλετε ἐδῶ;

— Διὰ νὰ σὲ σώσωμεν, Μαργαρίτα· πῶς εἶσαι τώρα;

— Καλά. Ἦμην μόνον πολλὰ κουρασμένη· βοήθησέ με ὀλίγον νὰ σηκωθῶ.

Ἐν τῷ μεταξύ τούτῳ ὁ Πιεδλέ καὶ ἡ Κ. Λατούρ

εἰδοποιηθέντες ἀπὸ τὸν ἱατρὸν ἦλθον εἰς τὴν καλύβην, ἐν ᾧ ὁ Πέτρος ἐδίδεν εἰς τὴν πνιγμίνην χάριν ἀναψυχῆς δροσιστικόν τι ποτόν.

— Τί μὲ εἶπετε; ἀνέκραξεν ὁ Πιεδλέ· ἤξεύρετε ὅτι δὲν κάμνετε καλὰ νὰ λέγετε εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὅτι ἡ κόρη των ἀπέθανε!

Καὶ ἐνηγκαλίσθη τὴν θυγατέρα του.

— Πρόσεξε, πατέρα μου, εἶπεν ἡ Μαργαρίτα μειδιῶσα, μὴ με σφίγγῃς πολὺ, διότι δὲν εἶναι πολλὴ ὥρα ἀφ' οὗ ἀνέζησα.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ περιγράψω τὴν χαρὰν τῆς Κ. Λατούρ καὶ ὅλων τῶν συγγενῶν τῆς Μαργαρίτας οἱ ὅποιοι συνῆλθον ἐκεῖ. Ἦλθε δὲ καὶ ὁ Γάστιον καὶ ἡ νέα Βερσέλ, ἐνῶ ἡ Κ. Λατούρ λαβοῦσα κατὰ μέρος τὸν Πιεδλέ συνωμίζει μετ' αὐτοῦ. Τότε μόνον ὁ γέρον ἐνόησε τί ἐτροσεχεν. Εἶχον μὲν ὑποπτευθῇ τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ἐπ' ἐσχάτων μόνον. Διασκαλίσας ἅπαξ καὶ δις τὴν καλύβην ἐστάθη πάλιν πλησίον τῆς Κ. Λατούρ, τὴν εἶδε, καὶ εἶπεν·

— Ἐπλήρωσα τὴν καλοσύνην σας, περισσότερον ἵσως τοῦ θέοντος.

Καὶ λαβὼν ἀπὸ τὴν χεῖρα τὴν θυγατέρα του, τὴν ἔφερεν εἰς τινα γωνίαν τῆς καλύβης, καὶ δείξας σινδὼνα εἶπεν·

— Ἰδοῦ, λάβε τὴν καὶ ἂν εἶσαι τιμία κόρη, φύλαξέ τὴν διὰ σάβανόν μου, ἀλλὰ μὴν δοκιμάσῃς ἄλλοτε νὰ πνιγῇς.

Μετὰ δὲ ταῦτα πλησιάσας τὸν Πέτρον, καὶ βαλὼν τὴν δεξιὰν εἰς τὸν ὤμὸν του·

— Ὁμίλει λοιπὸν, κύριε, σὺ ὁ ὁποῖος ἤξεύρεις νὰ φυσῇς τὸσον καλὰ εἰς τὰ στόματα τῶν κοριτσιῶν. Δὲν πρέπει νὰ λάβῃς ὀπίσω τὰ φράγκα τὰ ὅποια ἔδωκας εἰς τὸν ἱατρὸν;

— Ἐὰν ἀγαπᾶτε, κύριε, ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος λαμβάνω ὀπίσω τὰ φράγκα μου, ἀλλ' οὔτε λεπτὸν περισσότερον ὅχι ἀπὸ ὑπερηφάνειαν, ἀλλὰ διότι εἰς τὸν κόσμον αὐτόν ἡμπορεῖ τις νὰ εἶναι μικρὸς καὶ...

— Πήγαινε λοιπὸν! εἶπεν ὁ Πιεδλέ· πήγαινε νὰ φροντίσῃς τὴν ἀρρώστην σου.

Θ'.

Μετὰ δέκα ἔτη αἱ ἐνδοξαί της Γαλλίας συμφοραὶ τοῦ 1814 ἔτους ἐπανέφεραν εἰς αὐτὴν πολλοὺς στρατιώτας. Κατατρεχόμενος ἀπὸ τὴν Εὐρώπην ὅλην ὁ αὐτοκράτωρ ἐτελείωσεν ὅπως ἤρχισε, καὶ περὶ τὸ τέλος τοῦ σταδίου τοῦ ἀνεζήτει, ἀλλ' εἰς μάτην, τὰς ἐμπνεύσεις τῶν εἰς Ἰταλίαν ἐκστρατειῶν. Ὁ ῥωσικὸς στρατὸς διευθυνόμενος εἰς Παρισίους εἶχε κατατροπῶθαι εἰς Ναγγίς, ὅπου δέκα χιλιάδες ξένων ἔπεσαν, καὶ ἀξιωματικοὶ τις βαρέως τραυματισθεὶς καὶ μόλις δυνάμενος νὰ ἀναβαῖνῃ τὸν ἵππον, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ στρατόπεδον τοῦ στρατηγοῦ Gérard καὶ ἤρχετο εἰς Βώσην. Καταβεβλημένος ἀπὸ τὸν κόπον ἐκτύπησέ τινα ἐσπέραν τὴν θύραν χωρικῆς ἀλλ' εὐσχήμου οἰκίας, εἰς τὴν ὁποίαν παρεκάλεσε νὰ διανυκτερεύσῃ. Ὁ δὲ οἰκοδεσπότης, ὅστις δὲν εἶχεν ἡλικίαν ἀνωτέραν τῶν εἰκοσιπέντε ἐτῶν, ἔφερε τὴν σύζυγόν του νέαν καὶ ὡραίαν χωρικὴν, τῆς αὐτῆς μὲν σχεδὸν ἡλικίας, μητέρα δὲ πάντε τέκνων. Ὅτε ὁ ἀξιωματικὸς εἶδεν

αὐτὴν εἰσελθούσαν ἀφῆκε φωνὴν θαυμασμοῦ, ἐνῶ ἡ χωρική τὸν ἐχαιρέτισεν ὑπομειδιῶσα.

— Μὴν ἀπατῶμαι; εἶπεν ὁ ἀξιωματικός· δὲν ἦσθε ἄλλοτε εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Κ. Λατοῦρ, καὶ δὲν ὀνομάζεσθε Μαργαρίτα;

— Ὅλη, ὅλη, ἀπεκρίθη ἡ χωρική· καὶ ἂν δὲν ἐλησμένησα μὲ φαίνεται ὅτι ὁμιλῶ μὲ τὸν συνταγματάρχην καὶ κόμητα Γάστονα Ὀμβίλ. Ἰδοὺ ὁ συζυγός μου Πέτρος, εἰς τὸν ὁποῖον χρεωστῶ τὴν ζωὴν μου. Φιλήσατε τὰ παιδιά μου, Κ. κόμη· ἰδοὺ τί μένει ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν ἡ ὁποία τόσους χρόνους ὑπηρετήσε τόσον πιστὰ τὴν ἐδικήν σας.

— Εἶναι δυνατόν! ἀνεφώνησεν ὁ ἀξιωματικός· καὶ οἱ ἀδελφοί σου;

— Ἔπεσαν εἰς τὸν πόλεμον, ἀπεκρίθη ἐνδακρυστὴ χωρική· ὁ πατήρ μου ἐπερίμενεν ἐξ χρόνους.

— Κ' ἐγὼ, ἐπανελάθεν ὁ ἀξιωματικός, ἔχασα τὴν μητέρα μου, καὶ δι' ἐνὸς μόνου θανάτου ἐστερήθην ὅσον καὶ σεῖς!

Ἔπε καὶ ἐσφόγγισε τὰ δάκρυά του.

— Ἔλα, Πέτρε, εἶπε μετ' ὀλίγον εὐθύμως πρὸς τὸν ἄνδρα τῆς χωρικής, ἃς πίνωμεν ὑπὲρ τῶν ἀποθανόντων, φίλε μου, καὶ εἰς ὑγείαν τῶν παιδιῶν μας. Ἡ ζωὴ ἔχει καὶ κακὰς ὥρας· πρέπει μόνον νὰ ἡξεύρωμεν νὰ τὰς περάσωμεν.

Τὴν ἐπισῶσαν ἀναχωρῶν εὐχαρίστησε τοὺς φιλοξενήσαντας αὐτὸν, καὶ ἐνῶ ἀνέβαινε τὸν ἵππον τοῦ εἶπεν εἰς τὴν χωρικήν·

— Ἐνθυμεῖσαι, Μαργαρίτα, τοὺς παλαιούς σου ἔρωτας;

— Βεβαιωθῆτε, Κ. κόμη, ὅτι ἐπνίγησαν εἰς τὸν ποταμόν.

— Καὶ μὲ τὴν ἄδειαν τοῦ κυρίου συνταγματάρχου, εἶπεν ὁ Πέτρος, δὲν θὰ ὑπάγω νὰ τοὺς σώσω.

ALFRED DE MUSSET.

ΠΥΡΓΟΣ ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΓΝΥΞ.



Ἐν τῷ δωδεκαετεί διαστήματι καθ' ὃ ἐκδίδεται τὸ ἀνὰ χεῖρας περιοδικόν, καὶ γενικαί τινες τῶν Ἀθηναίων περιγραφαὶ ἐξεδόθησαν δι' αὐτοῦ, οἷον ἡ ὑπὸ Σ. Κουμανούδου (1) καὶ ἡ ὑπὸ Ρ. Ραγκαβῆ (2), καὶ πᾶσαι ἄλλαι εἰδικώτεραι περὶ τινῶν ἐν αὐταῖς ἀρχαίων μνημείων, ἡτοι τοῦ Παρθενῶνος, τοῦ ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς, τῶν Καρυατίδων, τῆς ἀκροπόλεως κλ., διαλευκανθεῖσαι πολλάκις καὶ δι' εἰκόνων. Ἐπειδὴ δὲ τινες τῶν ἐκτὸς τῆς ἐλευθέρως Ἑλλάδος ὁμογενῶν, τῶν μήποτε ἐπισκεφθέντων, ἀλλὰ καὶ μὴ ἐλπίζόντων νὰ ἐπισκεφθῶσι τὰς ἱστοφάνους Ἀθήνας, ἔγραψαν πρὸς ἡμᾶς ζητοῦντες νὰ τέρψωμεν καὶ διὰ τῆς γραφίδος τοὺς ὀφθαλμούς αὐτῶν, ἐδέχθημεν τὴν αἰτησιν. Εἰς τὰς δημοσιευθησομένας δὲ κατὰ καιροὺς εἰκόνας θέλομεν παραθέτει μικρὰν ἐρμηνείαν, μετὰ

λως ὅμως ἔχουσιν τὴν ἀξίωσιν ἀρχαιολογικῆς δεινότητος καὶ ἐπιστημονικῆς ἀκρίβειας· ἐν ἄλλαις λέξεσι θέλομεν ἀναδειχθῆ ἀπλῶς ἐξηγηταί, ὡς ὀνόμαζεν ὁ Πausanias τοὺς κατὰ τοὺς δυτικούς Εὐρωπαίους ciceroni.

Ἀρχόμεθα λοιπὸν σήμερον ἀπὸ τοῦ πύργου τοῦ Ἀνδρονικοῦ, τοῦ γνωστοτέρου εἰς ἡμᾶς ὑπὸ τὸ ὄνομα Ναὸς τοῦ Αἰόλου, καὶ χυδαιότερον Ἀερίδες.

Τὸ μνημεῖον τοῦτο ἐφιλοτεχνήθη τὸ κατ' ἀρχὰς ἐπὶ Περικλέους ὑπὸ τοῦ Μέτωνος, ὀνομαστοῦ ἀστρονόμου, ὅστις διέταξε τὰ τῆς χρονολογίας, ὀρίσας τὸ μὲν ἡλιακὸν ἔτος ἐκ 365 ⁵/₁₀ τὸ δὲ σεληνιακὸν ἐκ 35 ¹/₂ ἡμερῶν· ἐχρησίμευε δὲ τότε ἀντὶ ὠρολογίου σκιαθηρικοῦ καὶ ὑδραυλικοῦ, εἰς ὃ ἐβλεπον τὰς ὥρας οἱ εἰς τὴν παρακειμένην, ὡς καὶ σήμερον, ἀγορὰν φοιτῶντες. Ἐπὶ Λυγούστου ὅμως ὁ ἐκ Κυρρήστικης, χώρας τῆς Ἀσίας, Ἀνδρόνικος μετεσκεύασεν αὐτὸν εἰς μνημεῖον κατὰκοσμον.

Πρὸ τινῶν ἐτῶν τὸ μικρὸν τοῦτο κτίριον ἦτο κατὰ τὰ δύο σχεδὸν τρίτα κεχωσμένον· ἀνασκαφὴν δὲ ἐπιμελεῖα τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐταιρίας ἀνεφάνη ὁλόκληρον. Ἰδοὺ τί περὶ αὐτοῦ λέγει ὁ Βιτρούβιος· «Οἱ ἐνσχοληθέντες περὶ τὴν ἀκριβεστέραν ἐξέτασιν τῆς διαφορᾶς τῶν ἀνέμων, παρεδέχθησαν ὁκτώ, καὶ μάλιστα ὁ Ἀνδρόνικος Κυρρήστης, ὅστις ἀνήγειρεν ἐπὶ τούτῳ ὁκτογώνιον ἐκ μαρμάρου μνημεῖον, εἰς ἐκάστην τοῦ ὁποίου γωνίαν ἐθετο τὴν εἰκόνα ἐνὸς ἀνέμου. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς δὲ αὐτοῦ ἀποληγούσης εἰς πυραμίδα προσηλώσε χαλκοῦν τρίτωνον, ἔχοντα ἐν τῇ δεξιᾷ ῥάβδον καὶ στρεφόμενον πάντοτε ἀντιθέτως πρὸς τὸν πνέοντα ἄνεμον, τὸν ὁποῖον ἐδείκνυε δι' αὐτῆς.»

Οἱ διὰ συμβολικῶν εἰκόνων παριστανόμενοι ὁκτὼ ἄνεμοι εἶναι οἱ ἐξῆς· Βορέας, Σκαίρων, Ζέφυρος, Λίψ, Νότος, Εὖρος, Ἀπηνλιώτης καὶ Καικίας.

Ἦχε δὲ τὸ κτίριον δύο θύρας ὅπως εἰσπρόχουνοι ἐλευθέρως οἱ πολῖται βλέπωσιν εἰς τὴν κλειψύδραν τὴν ὥραν.

Ἐπειδὴ παρὰ τὴν εἰκόνα τοῦ μνημείου τούτου βλέπει ὁ ἀναγνώστης καὶ δύο ἀψίδας ἢ καμάρας, προσθέτομεν εἰς πληροφρίαν αὐτοῦ ὅτι ἄγνωστον ὑπάρχει μέχρι τῆς σήμερον εἰς τί ἐχρησίμευσεν καὶ ἂν ἀποτελοῦν μέρος ἄλλου μνημείου μικροῦ ἢ μεγάλου. Εἶναι δὲ κατεσκευασμένα ἐξ ὀμηττείου λίθου, μεταγενέστεραι, ὡς φαίνεται ἐκ τῆς περὶ τὴν κατασκευὴν ἀπειροκαλίας, καὶ τοῦ πύργου τοῦ Κυρρήστου.

Περὶ δὲ τῆς Πνυκῆς ἐπαναλαμβάνομεν ὀλίγα ἐκ τῶν τοῦ ἡμετέρου συναδέλφου Κ. Ραγκαβῆ α... Ἀναβῶμεν κάτωθεν τοῦ Μουσείου τὸν ὁμαλὸν ἐκεῖνον λόφον ὅστις εἶναι ἡ Πνύξ· ἡ θέσις εἶναι ὑψηλή, ὡς περὶ τῆς Πνυκῆς μαρτυρεῖται, καὶ ὡς ἐκείνη, προσεχῆς τῷ Μουσείῳ καὶ τῇ ἀγορῇ πρὸς τὴν Πειραικὴν πόλιν, καὶ ἀφορῶσα, ἡ μόνη μάλιστα ἀφορῶσα συγχρόνως πρὸς τὰ προπύλαια, τὴν θάλασσαν καὶ τὸν ἄρειον πάγον, καὶ προσέτι, ὡς ἦν ἡ Πνύξ, πλήρης λαγκῶν, πιθακνίων καὶ οἰκοπέδων· καὶ ὡς εἰς ἐπίμετρον ἀποδείξεως, ἰδοὺ προσκρούει ὁ ποὺς ἡμῶν εἰς ἐνεπίγραφον λίθον, φέροντα ἐν ἀρχαίῳ γραμμασι τὰς λέ-

(1) Ὁρα Γ' ἔτος Πανδ. φυλλάδ. ΣΖ', σελ. 440.

(2) Ὁρα ΙΒ'. ἔτος Πανδ. φυλλάδ. ΣΤΙ', σελ. 145.